

i de tre efterfølgende Aar at bevilge denne Million Kroner til Tillægslaan, saa vilde de, som indgive Ansøgninger om at faa nye Laan, være hjulpne.

Men i det hele taget finder jeg det ganske ejendommeligt, at Staten i en pengeknapp Tid paatager sig den ene store Bevilling efter den anden. Vi maa huske paa, at det er jo intet økonomisk godt Foretagende for Statskassen at udlane Penge til 3 pCt., som komme til at koste den selv $3\frac{3}{4}$ eller maaske henimod 4 pCt. Jeg kan ikke se andet, end at der, hvis vi virkelig ønske at begynde paa at tage Reb i Sejlene for at faa lidt Orden i Finanserne, virkelig ingen Grund er til at blive ved at gaa frem ad denne Vej, som foreslaas i dette Lovforslag, idet vi tage 1 Mill. Kr. mere paa os, end vi efter Loven af i Fjor ere nødte til. Jeg tror nu for Resten ogsaa, at dersom vi vilde lægge vore Hoveder i Blød og lave en lidt mere fornuftig Husmandslov end den eksisterende, kunde vi ved nogen Statshjælp i langt højere Grad bidrage til en Udvikling af Husmandstanden, end Tilfældet er under de nuværende Forhold. Hvad er Grunden til, at Husmændene nu kun skulle eje $\frac{1}{10}$ af den Kapital, som Huset, besat, vil koste? For 10—11 Aar siden, da Loven blev vedtagen, og da vi havde de smaa Arbejdspriser, de vanskelige Forhold, og de mange Husmænd, som allerede havde sat Foden under eget Bord uden at kunne nyde Gavn af Loven, kunde det have været rimeligt at vise en saadan billig Imødekommen som den, at de vedkommende kun skulde være Ejere af $\frac{1}{10}$ af Beløbet. Men hvad skulde være til Hinder for, at de nu selv skulde eje $\frac{1}{5}$, ja mere? De Lønninger, vi nu ude paa Landet betale vore Arbejdere, saavel mandlige som kvindelige, ere saa store, at med lidt Økonomi er der intet i Vejen for, at de kunne samle en langt større Sum end denne Tiendedel, der repræsenterer 6—700 Kr. Hvor længe behøver en Tjenestekarl eller -pige at være om at samle 6—700 Kr. under de nuværende Lønningsforhold? Det kan absolut gøres i Løbet af 1 eller 2 Aar. Jeg kan ikke se andet, end at det under ugunstige Tider for Statskassen, som vi have for Øjeblikket, er en Fejl at skride videre

paa denne Bane, som vi ere komne ind paa, idet vi stille de samme smaa Fordringer med Hensyn til den forlangte Million.

Landbrugsministeren (Poul Christensen): Til det ærede 1ste Medlem for 9de Kreds (la Cour) skal jeg sige, at den Million, her er Tale om, er ikke en Gave, der kastes ud ad Vinduet, men Penge, som anbringes i Laan, om end til en billig Rente, Penge, som — derom er, om ikke det ærede Medlem, saa mange andre formentlig enige med mig — sikkert ere vel anvendte, og som i det lange Løb ville give gode Renter for den danske Statskasse. Derom er der neppe nogen, der tvivler.

Jeg blev noget forundret over, at det ærede Medlem talte saa stærkt mod den bestaaende Lov, da jeg maa gaa ud fra, at det ærede Medlem i Fjor stemte for dens Vedtagelse. Det ærede Medlem spurgte, hvorfor man ikke stillede Krav om mere end en Tiendedel, men jeg antager, at det ærede Medlem i alt Fald ikke i Fjor har stemt mod denne Tiendedel eller mod Loven i det hele taget. Det ærede Medlem opkastede det Spørgsmaal: Hvor længe kan det vare for en Karl eller Pige at samle disse 6—700 Kr., og besvarede det med, at det kunde desamle i Løbet af 1—2 Aar. Da jeg gaar ud fra som givet, at det ærede Medlems Indtægter have været langt højere end hans Tjenestefolks, maa han efter sit Spar-sommelighedssystem være en meget holden Mand. Jeg tror nu heller ikke, man kan stille saa store Fordringer til Folk, at de med de Lønninger, der ydes omkring paa Landet, skulde være i Stand til i Løbet af 1—2 Aar at samle 6—700 Kr.

Overfor det ærede 5te Medlem for 7de Kreds (Sørensen-Saksager) maa jeg fastholde, at man kan ikke gaa ud fra, at der er samme Trang i alle Amter; denne Trang kan være i høj Grad forskellig. Jeg har tidligere nævnt, at i Amter, hvor Fæstevæsenet er stærkt udbredt, vil Trangen selvfølgelig være mindre, fordi der neppe bor mange Landarbejdere i disse Egne, og fordi det der er overordentlig vanskeligt at komme i Besiddelse af Jord. Man maa derfor gaa ud fra, at der paa